

Pilvisus tiheneb ja on oodata vihmasadu. Lõuna- ja edelatuul 5–10 m/s. 6 kuni 9 kraadi.

NELJAPÄEV,
17. OKTOBER
2013

HIND
0,64 EUROT

NR 120
(3464)

Lääne Elu

UUS PEUGEOT 308 NÜÜD KOHAL!
Hind alates: **13 990 €**

PEUGEOT LIISING
Tallinna mnt. 78, Uuemõisa
Tel: 47 24 011 www.uuk.ee

RAAMATUKOGUD
vaidlevad tarkvara üle.
Lk 3

KES PÜRIVAD
Martnas võimule?
Lk 4

KESTVUSKROSSIS
selgitati
parimad.
Lk 5

—ohhoo!

Pasilaiu alt püüti pirakas haug

Esmaspäeval tõmbasid kalamehed Vormsi lähedalt Pasilaiu alt landiga välja 11,4 kilo kaaluva haugi.

„Korralik pirakas oli. Mina pole nii suurt näinudki,” kommenteeris üks pealtnägija. Õnnelikud kalamehed käisid oma saaki näitamas kõigi sealkandis kalastanud paatide juures.

Keskonnainspektsiooni Läänemaa büroo juhataja Tõnis Ulmi sõnul on igal juhul tegemist suure kalaga. „Haug, mis on üle kuue kilo, on juba suur,” ütles ta.

Keskonnainspektsiooni Läänemaa büroo vaneminspektori Meelis Kausteli hinnangul võib esmaspäeval püütud kala olla üle kümne aasta vana, kuid ta lisas, et vanuse hindamiseks tuleks teada kala pikkust. Sellised kalad on söögikõlblikud.

Kaustel, kes ka ise on kalamees, ütles, et tänavu on olnud hea haugiaasta ja mehed on välja tõmmanud 7–8kiloseid isendeid.

Pasilaiu kandis, kus esmaspäeval pirakas haug kätte saadi, võttis haug Kausteli sõnul vahepeal hästi, kuid suuri isendeid on saadud ka mujalt. Näiteks paar nädalat tagasi tõmbasid kalamehed Matsalu lahest välja meetripikkuse haugi, kuid selle kaalu ei osanud Kaustel öelda.

Haugi tavaline suurus on 50–100 cm, aga ta võib olla üle 150 cm pikk ja üle 35 kg raske. Eesti suurimad püütud haugid on 15–16kilosel, kuid Venemaa president Valdimit Putin püüdis suvel Siberis 21kilose haugi.

Maailma suurim haug kaalus enam kui 41 kilo ja leiti 1926. aastal Iirimaal Shannoni jõest surnuna.

Kaire Reiljan

Sotside Haapsalu programm keskendub linnakodanikele

Madiken Kütt
madiken@le.ee

Konkreetsed ja teistest eristuvad lubadusi on Sotsiaaldemokraatliku Erakonna (SDE) Haapsalu programmis vähe. Pigem näitab programm erakonna suundumust: tähelepanu pöörata linnaelanike heaolule ja juhtimisse kaasamisele.

Näiteks laiendatakse eakate abistamise teenust, pööratakse tähelepanu teistest nõrgematele ja tugevamatele õpilastele, toetatakse töökohtade aastaringset olemasolu, aidatakse lastel-noortel suvetööd leida.

Kuidas täpselt ja millise rahaeest, ei ole SDE Haapsalu esinumbri Valdo Maisalu sõnul veel määratud.

Esinumbri sõnul näitasid erakonna telgituurid, et kui raha ei ole, on vabatahtlikud nõus aitama.

„Küsisime, kas oleksite nõus osalema aktsioonis, eakatele toitu koguma ja koju viima, kõik ütlesid jah,” ütles Maisalu.

Linnaelanikele võrdsete tingimuste tagamiseks lülitaks sotsid kortermajade hoovivalgustuse linna valgustusvõrku tagasi.

„Ega inimene ole selles süüdi, et tema korter asub majas, mis ei ole suure tee ääres, et tänavavalgustus sinna ei ulata,” selgitas Maisalu.

Valdo Maisalu peab SDE kõige olulisemaks lubaduseks Haapsalus sotsiaalkomisjoni loomist. ARVO TARMULA

Kindlalt lubab SDE Haapsalus võimule saades kaasata volikogu komisjonidesse volikokku mittekuuluvaid spetsialiste ja luua sotsiaalkomisjoni. Maisalu sõnul on see sotside kõige olulisem lubadus.

Spetsialistide kaasamine ko-

misjonidesse seisab ka IRLi programmis, kuid ideega tuli välja SDE.

Sotside üks konkreetsem ja rahamahukam lubadus ühtib Reformierakonna lubadusega — praegu Aafrika rannast Promenaadi hotellini kulgeva promenaadi pikendamine jahisadamani.

„Hädavajalik. Promenaadi hotelli ja sadama vahe on jubedus — mahajäänud hooned, paadikuur, inimesed ei julge käiagi,” ütles Maisalu.

Veel välja arvatamata rahasumma tuleks Euroopa Liidu tõekefondeid, linna omaosalus laenataks, lisas ta.

„Laenudega on raske, aga sellise ehituse puhul kindlasti tasuks ära. See kestab ikka sajandeid,” sõnas Maisalu.

Reformierakonna esinumbri Urmas Suklese sõnul on promenaadi sadamani ehitamise detailplaneering juba olemas ning võib üsna kindel olla, et linnavalitsus viib selle järgmise nelja aasta jooksul ellu.

Teabe kõigi vabade töö- ja elukohtade, tootmishoonete ja —maade, pakutavate teenuste kohta lubavad sotsiaaldemokraadid koguda ühte andmebaasi, mis lihtsustaks Haapsalu elama asumist. Sama lubab Reformierakond.

Maisalu sõnul kuluks andmebaasi loomiseks vähe raha, sest

sisuloojatena saaks kasutada linnavalitsuse ametnikke, kellel piisab praeguse töö kõrvalt aega.

„Mina ei saa aru miks ei ole seda veel ära tehtud. Linnavalitsus vist arvab, et midagi ei juhtu nagu inii, ega ole pingutanud,” lisas ta.

Urmas Sukles nentis, et andmebaasi lubavad küll ka nemad ja ära see tehakse, kuid kasu on sellest ilmselt vähe.

Maisalu nentis, et sotside programmis on ka lubadusi, mida on keeruline täita.

SDE lubab soodsaid bürooruume kaugtöö tegemiseks, aga Maisalu sõnul on praegune linnavalitsus linna kinnisvara maha müünud ja enam ei olegi palju välja jagada, kuigi tahaks.

Suklese sõnul ei ole ruumipuudus ettevõtetele takistuseks, Haapsalus on saadaval küllalt mõistliku hinnaga bürooruume.

„Hoopis riigi regionaalpoliitika soosib seda, et ettevõtteid ei tule,” lisas ta.

Keeruliseks võib Maisalu sõnul osutada ka lasteaiapäetajate palga võrdsustamine kooliõpetajate omaga, sest kui raha ei ole, ei saa seda ka jagada.

Ta lisas, et kui võrdsustada ei saa, pooldab ja hindab SDE Reformierakonna püüdlust tösta lasteaiapäetajate palka vähemalt 25 protsendi võrra.

Kohus jättis Kullamaa kaebuse maavalitsuse peale rahuldamata

Madiken Kütt
madiken@le.ee

Tallinna halduskohus otsustas, et maareformiseaduse erineva tõlgendamise tõttu kohut käinud Kullamaa valla ja Lääne maavalitsuse asjas oli õigus maavalitsusel.

Kullamaa vald kaebas maavalitsuse suve alul poolehektarise maatüki pärast kohtusse. Vald leidis, et reformimata ja räämas riigimaatükk Leila külas kuulub erastamisele. Maa erastamisest oli huvitatud

naaberkiinnistu omanik, vallavanem Jüri Ott.

Maavalitsus leidis, et maa ei kuulu maareformiseaduse järgi erastamisele ja seega ei saa Jüri Ott maad endale, vaid see pannakse enampakkumisel müüki.

Tallinna halduskohus otsustas, et maavanemal oli õigus: vaidlusalune maatükk ei kuulu erastamisele.

Kohtuotsuses seisab, et maatükk on korrapärase nelinurkse kujuga, maatüki iseseisvaks kasutamiseks ei ole mingeid

takistusi, see on piisavalt suur.

Seaduse järgi kuulub teise kinnisasjaga liitmisele maatükk, mis on riba-, siilu-, kiilu- või muu ebakorrapärase kujuga; millele puudub avalik juurdepääsutee; mis on liiga väike, et seda iseseisvana kasutusele võtta; mis on tekkinud erinevate kaartide kasutamise või mootimisvea tõttu.

See, et riik ei ole maatükki korras hoidnud ja ei ole huvitatud maatükki endale jätmisest, ei anna seaduslikku alust erastamiseks, leidis kohus.

„Meile hea dokument, sest nüüd saame aru, et Eesti riigis võibki üks pisike maatükk olla prügimägi ja seadus ei nõua riigilt sellega tegelemist,” kommenteeris Kullamaa vallavanem Jüri Ott eile Lääne Elule.

Ka leidis kohus, et maavanem ei rikkunud Kullamaa taotlust tagasi lükates valla õigusi, kuna vald taotles maatüki andmist eraomandisse, mitte munitsipaalomandisse, ja seega ei puudutanudki asi valla õigusi. Maavalitsuse avalike suhete

juhi Maris Saare sõnul on maavalitsus varemgi erastamataotlusi rahuldamata jätnud, kuid kohtusse pole taotlejad sellepärast varem pöördunud.

14. novembrini saab Kullamaa vald otsuse edasi kaevata Tallinna ringkonnakohtusse. Jüri Oti sõnul vald edasi kaevata ei plaani.

Pärast 15. novembrit paneb maavalitsus maatüki Saare sõnul enampakkumisel müüki, nagu algselt plaanitud.

„Mina pakun kindlasti,” lubas Jüri Ott.

ISSN 1406-1430
917714061143004

Nägemisvaegurid tähistasid teisipäeval valge kepi päeva

Riina Tobias
riina@le.ee

Eesti pimedate raamatukogu teabejuht Priit Kasepalu tutvustas teisipäeval Haapsalu sotsiaalajaja kogunenud nägemispuudega Läänemaa inimestele raamatukogu pakutavaid lugemisvõimalusi. Ka nägid kokkutulnud, kuidas töötab punktikirja ehk Braille' kirja kirjutusmasin.

„Saab kirjutada sama kiiresti kui tavalise kirjutusmasinaga,” ütles Kasepalu.

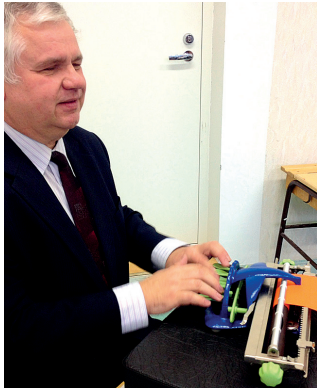
Kasepalu rääkis, et nägemise kaotanud saavad nii punkt- kirjas kui ka heli-, puute- ja e-raamatuid, heli- ja e-ajalehti- ajakirju ning kirjeldustõlkega filme laenata Eesti pimedate raamatukogust (www.eprp.ee). Raamatukogul on 700 lugejat

üle Eesti, nende seas ka läänlasi, kuid võiks olla rohkem.

Ka Tiiu Leidsalu Läänemaa nägemisvaegurite ühingust muretseb, et peale 40 liikme on kindlasti rohkem inimesi, keda ühing saaks aidata. Ta kutsus kokkutulnuid üles sõpru ühingu- gusse kaasa võtma, et need ei jääks ilma abist ja toetusest. Näiteks ei pruugi kõik nägemisvaegurid teada Eesti Televisiooni ja ETV2 pakutavast heliliste subtiitrite võimalusest. „Saame õpetada,” julgustas Leidsalu.

Kord nädalas suhtlevad Läänemaa pimedad Skype'is konverentskõne kaudu, kord kuus tegutseb Skype'is „kirjanduslist”. „Loeme ühe raamatu läbi ja arutame,” kirjeldas kirjanik Anni Oraveer.

Nägemisvaegurid saavad

Pimedate raamatukogu teabejuht Priit Kasepalu tutvustas punktikirja kirjutusmasinat. RIINA TOBIAS

kokku kord kuus, kord nädalas on ettelugemise päev. 22. okt kell 11 kogunetakse sotsiaalajaja tähistama rahvusvahelist ettelugemise päeva.

Haapsalus laulab Katrin Lehismets

Laupäeval annab Haapsalu Jaani kirikus kontserdi siit pärit Katrin Lehismets, kes praegu töötab Salzburgis Mozarteumi ülikoolis kontsertmeistrina.

Lauljat saadavad oreilil Jüri Ilves ja viiulil Taimi Kopli.

Jüri Ilves ütles, et neil on tekkinud Lehismetsaga hea koostöö. „Sageli, kui ta käib, oleme püüdnud väikese kontserdi anda,” ütles Ilves.

Kontserdil tuleb ettekandele G. F. Händeli muusika. Ilvese sõnul on barokiaja muusikas pidulikkust ja ülevust, mis sobib tema arvates just nüüdsesse aega. „Eriti pime- nevasse sügisesse, valimiseel- sse möllu kulub ära kirgas- tumishetk, mis tõstab kõrge- male maisest argipäevast olemisest,” sõnas Ilves.

Kontsert algab laupäeval, 19. oktoobril kell 16, sisse- pääs on vaba annetusega.

Riina Tobias

Maaraamatukogud põlgasid ära uuendatud tarkvara

Lehte Ilves
lehte@le.ee

Läänemaa keskraamatukogu tahab üle minna uuendatud tarkvarale, aga maaraamatukogud ei ole sellega nõus.

Läinud reedel sai keskraamatukogu direktor Ilme Sepp pea- aegu kõigi maaraamatukogude juhatajate allkirjaga avalduse.

„Palume raamatukogu toetust tarkvara väljavahetamiseks, sest Urrami uus versioon teeb töö keerulisemaks,” selgitas avalduse sisu Uuemõisa raamatukogu juhataja Eva Reede.

Reede sõnul soovivad nad, et kogu maakond läheks üle raamatukoguprogrammile RIKS (Raamatukogude Info- ja Kataloogisüsteemi lühend). Raamatukogud on nõus jätkama ka Urrami praeguse versiooniga.

Läänemaa rahvaraamatukogud pidid 1. novembrist kasutusele võtma Urrami, Eesti raamatukogude ühiskataloogi uue, täiendatud versiooni.

RIKS või uus Urram

Et Uuemõisas on koos kolm raamatukogu, kasutab Eva Reede nii RIKSi kui ka Urramit. Valla raamatukogus on Urram, kutsekooli ja kooli raamatukogus RIKS. Ka Saaremaa kasutab RIKSi, lissas Reede.

„RIKS on kompaktsem, ker-

gem, kõik on näha,” kiitis ka Kullamaa raamatukogu juhataja Aili Ansel. „Uuel Urramil on liiga palju üleliigseid käske.”

Anseli sõnul jäi koolitusel kõigile palju asju segaseks.

Eesti raamatukogudes on kasutusel mitmesugust tarkvara. Rahvaraamatukogudes on peamiselt Urram, koolides RIKS, aga programme on veel.

Veebipõhise Urrami kasutamist toetab kultuuriministeerium. Näiteks maksab Kullamaa vald Urrami tarkvara kasutamise eest oma kahes raamatukogus kokku 31 eurot 92 senti kuus.

Uuel aastal läheb uue Urrami kasutamine umbes nelja euro võrra kallimaks, ütles Sepp.

RIKS on litsentsipõhine tarkvara. See tähendab, et kui raamatukogus on kaks arvutit, tuleb osta kaks litsentsi. RIKSi riik ei toeta.

Reede sõnul on RIKS odavam kui Urram. RIKSi arendav Deltmr OÜ tähistab 20. sünnipäeva ja teeb uutele tulijatele soodustust. Kaheks aastaks lubatakse kuutasu 16 eurot, ütles Aili Ansel.

Vabadus valida

Ilme Sepp ütles, et iga raamatukogu võib ise otsustada, millist programmi kasutab, peasi, et raamatud on elektrooniliselt

laenuatavad.

„Maakonnaraamatukogu ülesanne on, et andmebaas oleks avalik,” selgitas Sepp. Kui mõnel raamatukogul on teistsugune programm, paneb keskraamatukogu tema aadressi oma kodulehele üles. Siiski mõõnis ta, et „üks suures andmebaasis ole valikuvõimalused suuremad”.

Tasuta ei saa

Ilme Sepa sõnul toob uuele programmile üleminek kaasa lisakulu. Vaja on muretseda litsents(id) ja server. Kõik teavikud tuleb ühest andmebaasist teise üle kanda ja selle eest tasuta. Iga teaviku konverteerimine maksab, aga kui palju RIKS küsib, ei osanud Sepp öelda. Külaraamatukogus on tavaliselt 8000–10 000 teavikut, keskraamatukogus 160 000.

Läänemaa maakonna keskraamatukogu läheb uuele Urramile üle, et mitte tekitada asjatut kulu. Urram konverteerimise eest tasu ei küsi.

„Urram on olnud kogu aeg virisemise ja RIKS ülistamise objekt,” imestas Sepp. „Ma ei saa sellest aru.”

Urramit tellib ja doteerib riik. RIKS on erafirma programm. „Ma ei tea, mille arvelt ta doteerib raamatukogusid,” ütles Sepp.

Kuidas mujal?

Uue Urramile on sellest suvest järk-järgult üle läinud Pärnu, Viljandi, Harjumaa, Lääne-Virumaa. Teised maakonnad peaksid üle minema juba tänava.

Lääne-Virumaa läks uuele Urramile üle juulis. Seda programmi kasutavad kõik sealsed raamatukogud, ainult Tapa linnaraamatukogu kasutas varem ja jäi kasnütud kasutama RIKSi.

Lääne-Virumaa keskraamatukogu direktori Kaili Õunapuu-Seidelbergi sõnul neil vastuseisu ei olnud, kuigi programm võinuks olla paremini ette valmistatud — osa vigu on tänini parandamata.

„Oli ka rahulolematust, aga panustasime koolitamisega,” sõnas Õunapuu-Seidelberg. „Eks uus asi ikka hirmuta, aga ületamatuid takistusi ei ole.”

Eri tarkvara kasutamine toob kaasa lisatööd, juhtis Õunapuu-Seidelberg maakogude tähelepanu. Praegu komplektib ja kataloogib uusi raamatuid keskraamatukogu, aga tarkvara vahetades läheb see töö maakogudele.

Mis saab maakogude avaldusest ja mis tarkvara pärast 1. novembril Läänemaal kasutama hakatakse, ei osanud öelda ei Ilme Sepp ega maakogude juhid. Lugu on liiga värsk.

Kahel laupäeval räägitakse majadest

Kaire Reiljan
kaire@le.ee

Läänemaa Restaureerimise Infokeskus korraldab esimese avaliku ettevõtmisena kaks vanade majade infopäeva.

Esimene, peamiselt linnamajadele pühendatud päev on laupäeval Iloni Imedemaa saalis, teine, kus keskendutakse maamajadele, 2. novembril Lihula mõisas.

Haapsalu infopäeval annab Tõnis Padu ülevaate Haapsalu majadest. Praktilist nõu puidu biokahjustuste kohta jagavad Eesti vabaõhumuuseumi peakonservator Marike Laht ja ehitusmeister.

„Infopäeva kava kokku pannes tekkis küsimus, mis teemasid tuleks käsitleda, sest kõik tundub oluline.

Sellepärast tahakski inimeste käest kuulda, mis on nende meelest põletavamad teemad,” ütles Läänemaa muinsuskaitseinspektor Kalli Pets.

Infopäeval käiakse vaatamas ka kahte Haapsalu maja — üks neist ootab korrastamist ja teine on juba taastatud.

MIS JUHTUS?

15. oktoobril kella 14.20 ajal varastati Uuemõisas Tallinna maantee kauplusest 82 euro väärtuses kaup. Politsei on kahtlustatavana kinni pidanud 45aastase naise.

Kaks nädalat hiljem on samal ajal Lihula mõisas, tähelepanu keskpunktis on vana maamaja, ettekandjateks Eesti vabaõhumuuseumi inimesed ja tunnustatud restauraatorid.

Lihulas räägitakse Lõuna-Läänemaa ehituspärandist, puidu biokahjustustest, hoonetarinditest, majaomanike muredest ja tehtud vigadest. Sellele järgneb ringkäik renoveeritavates majades.

Läänemaa Restaureerimise Infokeskus on mittetulundusühing, mis tahab vanades hoonetes toimetamisel nõu anda ja koolitusi korraldada.

Ühingu eestvedaja Laur Oberschneideri sõnul pole esialgu kavas avada keskust nagu mitmel pool Eestis, põhirõhk on praktilistel koolitustel.

„Praktika on majaomanikule vajalikum. Kui inimene teeb käed krohviseks, saab ta paremini aru, mida ta teeb,” lissas Oberschneider.

Loomisel on ka ühingu kodulehekülge, kuhu koondatakse restaureerimisinfot ja nõuandeid.

Kaire Reiljan
politsei info põhjal

Margus Maiste
Nr 110

Vt kodulehelt
www.irl.ee/haapsalu

Lubada võib kõike:

» Haapsalu kodanikele saab suplemine olema »
Haapsalu lahes aastaringelt tasuta!

Läänlased püsivad kestvuskrossil liidrikursil

Kestvuskrossihooaeg jätkus Haapsalu lähisel Kiltsi lennuväljal, heades tingimustes kulgenuid võidusõit tõi poodiumikohti ka Lääne motoklubi võidusõitjatele.

Esimene start anti soolomootorratastele. Võistlejaid oli tulnud 109. Kahe tunni ja viie minuti pärast selgus võitja — lätlane Janis Vinters. Edgars Silins oli teine ja Ugis Klimovs kolmas. Kulus veel peaaegu kaks ja pool minutit ja sõidu lõpetas Lääne MK krossimees Kert Pääbo.

„Haapsalu kross läks hästi,” kommenteeris Kert Pääbo. „Start õnnestus, pärast mõnda ringi tõusin kolmandaks ja sain rahulikult oma sõitu sõitma hakata.

Poole sõidu pealt olin üllatuslikult sõidu liidriks tõusnud, kuid mul oli veel ees tankimine, mis langetas mu taas kolmandaks.

Teine pool sõidust oli minu le raske ja ma ei suutnud hoida hoogu, millega alustasin,” rääkis Pääbo.

E1 arvestuses kindlustas Kert Pääbo endale kolmanda koha. Eesti meistrivõistluste arvestuses hoiab Lihula noormees endiselt esikohta. „Ootan juba Paikuse krossi, kus loodan Eesti meistritiitli kindlustada,” ütles ta.

Seitsmendana ületas finišijoone parim seenior 40+ klassi kihutaja Reio Engman. Läänlane hoiab meistrivõistluste tabelis maksimumpunktidega liidrikohta.

Ka harrastajatele peeti eraldi arvestust, C-klassi kiireim oli Lääne MK Khevin Kalm.

Võistluspäev jätkus 90 minutilise võidusõiduga neljarattalistele ATV-dele ja quad-raceritele. Absoluutselt kiireim mees rajal oli Kaspar Kangur.

Hannes Prikk

Harrastajate arvestuses oli C-klassi kiireim Khevin Kalm Lääne motoklubist. TÖNIS KRIKK

Läänemaa JK alistas Märjamaa Kompanii 5:0

Läänemaa jalgpalliklubi lõpetas pühapäeval Eesti meistrivõistluste III liiga hooaja 5:0 võiduga Märjamaa Kompanii üle, mis andis kokkuvõttes neljanda koha.

Läänemaa läks 28. minutil juhtima nurgalöögi järgselt Rener Uibopuu väravast. Kaks minutit hiljem lõi Aleksandr Kovtuni söödust Martin Viilma palli paari meetri pealt sisse.

Kaheksa minutit hiljem suurendas läänlaste eduseisu Vladislav Šikirjavõi, kellele andis oskuslikult kannaga söödu Mark Kolosov. Kolm minutit enne poolaja lõppu jäid aga läänlased vähemusse, kui Tarvo Manni teenis teise kolmase kaardi.

71. minutil löödi ka neljas värav, kui Martin Salfi latti löödud pall Mark Kolosovile pörkus ning too palli tugevalt väravasse löi. 8 minutit enne mängu lõppu teenis Kolosov ka penalti, mille ta ise realiseeris. Lõppseis 5:0 Läänemaa JK-le.

Läänemaa JK: väravas Kristopher Aljaste, kaitseliinis Bert Rotberg, Rener Uibopuu, Sander Kruus ja Tarvo Manni, poolkaitses Vladislav Šikirjavõi, Mart Pulst, Aleksandr Kovtun ja Leonid Bragin ning ründes Martin Viilma ja Mark Kolosov. Vahetusest sekkusid Ergo Ollema ja Martin Salf.

III liiga läänetsooni võitis JK Retro. 2.–4. koha võistkondadel oli ühepalju punkte, kuid tühistatud mängutulemusele tõttu JK Kernu Kadaka vastu pidi Läänemaa leppima 4. kohaga.

Voor varem oli seni teisel kohal püsinud Läänemaa JK mänginud Kernu Kadakaga. Mitu läänlast jäi mängust kõrvale ajateenistusse asumise tõttu. Läänemaa kaotas 1:5 ja kuna oli platsile pannud lubatust rohkem duubelvõistkonna mängijaid, loeti kaotuseks ka kevadringi võit Kernu vastu.

Bert Rotberg

Noarootsi võitis Eesti koolide jalgpalli rahvaliigas kaks medalit

Komeedina tõusis jalgpallitavasse Noarootsi, mille gümnaasium võitis 10.–12. klasside rahvaliiga ja mille põhikooli võistkond tuli teiseks 6.–9. klasside rahvaliigas.

Koolispordi liidu rahvaliigas tohivad osaleda koolid, kelle koosseisu ei kuulu jalgpalliliidu litsentsiga noormängijaid.

Rohkem saalihoki- ja võrkpallikoolina tuntud Noarootsi näitas, et maakoolides mängitakse ja tulebki mängida kõiki sportmänge.

Noorema vanusegrupi turniiril Valtus said Noarootsi poisid alagrupis kolm viiki ja kaks

võitu ja tagasid koha poolfinaalis. Õpetaja sõnul olid need viigid samuti võidumaitseks.

Poolfinaalis võideti penaltitega Tapa gümnaasiumi ja finaalis tuli vastu võtta dramaatiline 0:1 kaotus Maardult.

Võistkond: Erki Mitman, Kristjan Rždestvenski, Joosep Vaikre, Reiko Kuulman, Sander Kisler, Martin Mutso, Ove Leisovnieks ja Aleksander Tomingas. Parim mängija oli Erki Mitman, kes lõi 7 väravat.

Rahvaliiga 10.–12. klasside turniiril Paides tegi imeturniiri Noarootsi gümnaasium. 16 võistkonna seast jõuti veerand-

finaali nelja punktiga.

Nii veerandfinaalis, poolfinaalis kui ka päris finaalis sai Noarootsi võidu alles penaltiseeriaga. Kõigepealt alistati Kohila gümnaasium, siis Paide ühisgümnaasium ja finaalis Viljandi gümnaasium. Õpetaja Silver Schönberg kiitis nii nooremaid kui ka vanema astme poisse: „Olen uhke oma poiste üle!”

Noarootsi võitjameeskond: Kristjan Niibon, Robert Sesmin, Erki Mitman, Toomas Joa, Kenert Kaarma, Allar Jõulu, Riigo Kärner, Kristjan Pille, Al Erich Laanet, Vladis-

lav Venediktov. Parim Toomas Joa. Üldse võitis koolispordi liidu jalgpalli meistrivõistluste finaaltourniirist osa kolm Läänemaa kooli viie võistkonnaga.

6.–9. klassi tütarlaste meistriiigas Viljandis esindasid Läänemaa maakonna meister Lihula gümnaasium (treener Jaanus Getreu) ja teise koha saanud Taebla gümnaasium (treener Karol Tsarnetski).

Alagrupist kumbki kool medalimängudele ei saanud, omavahel otsustati 7.–8. koha saatus. Lihula tüdrukud said 2:0 võidu ja 7. koha, Taebla oli 8. Võistkondade parimad olid

vastavalt Regle Kurnim ja Deanne Poks.

Sama vanad poisid pidasid meistriiiga finaaltourniiri Põlvas, kus oli kohal 16 Eesti parimat kooli. Läänemaa esindas Lihula gümnaasium (treener Jaanus Getreu).

Alagrupis sai Lihula võidu, viigi ja kaotuse ning jäi napilt medalimängudelt eemale. 9.–12. koha mängudel kaotati esmalt Salme koolile, kuid võideti Ülenuurme gümnaasiumi. Tasuks 10. koht. Parim mängija Kristjan Kadakas.

Jaanus Getreu

Vanalinna elu elavaks!

Heino Tamm Nr 123

Vt kodulehelt www.irl.ee/haapsalu ja www.irl.ee/heino-tamm

Haapsalu tavakodanikul on argipäeviti vanalinna vähe asja. Ometi ei tule turist Haapsallu selleks, et igal tänavanurgal ainult endasuguseid kohata, ta tahab olla elu keskel.

Vanalinn saab olla koht ametiasutustele, mis toob kohale ka linnakodanikud. Nii näeb turistki kuurortlinna igapäevaelu sagimist.

SUUR SPORDIPIDU **KÕIK TREENINGRIIDED ja -JALATSID -30%**

SPORTLAND

Logos: Nike, adidas, AND1, Mizuno, casall, asics

JÄRJEJUTT

Tädi, Motja ja teised

10.

Kaie Ilves

Motja seevastu ei sõtkunud kunagi. Kui ta hüppas, siis hüppas ta otse punasesse tugitooli või voodisse, tegi kohapeal paari tiiru ja vajus *müsti* magama. „Ei tea, miks Motja ei sõtku,” arutas Pererahvas. „Küllap tuleb nüüd see briti lühikarvaliste jutt,” mõtles Tädi. Aga ei tulnud. „Me vist ikka tõime ta liiga vara kodust ära,” ütles Pererahvas. Mis oli peale tõuomaduste teine põhjus, millega Pererahvas põhjendas kõiki lapse veidrusi.

Taimed last ei huvitanud. Kui Pererahvas tuli koju, käes pundike varakevadisi ülaseid või kimp luha järele lõhnavaid kuldseid kullerkuppe, muutus Tädi rahutuks ja tõi kuuldavale lühidaid valje näugatusi. Nende saatel kõndis ta nii kaua Pererahval sabas, kuni Pererahvas kaotas valvsuse ning jättis ülased või kullerkupud kuhugi Tädi kättesaadavasse kohta. Tädi mäletas, kuidas tal õnnestus kord jäägitult ära süüa potiroos koos okastega ja vaasitais trompetnartsisse. Poole nartsissisöömise pealt tuli küll oksendada, aga sellest ei olnud midagi. Pärast võis jälle edasi süüa.

Tädit huvitas väga ka muld. „Mare Antonovna, sa oled jälle muldpõrandat teinud,” ohkas Pererahvas, kui leidis elutoa põrandalt järjekordse tühjaks kraabitud lillepoti. Pott oli küll maas ja tühi, kõrval väikeste hambajälgedega kaunistatud hülgatud havisaba. Selleks ajaks, kui laps majja tuli, oli Tädi nii palju ja nii korduvalt teinud muldpõrandat, et majas polnud enam teragi mulda ega ühtegi viieteistkümnest priskest helmeskaktusest, havbisabadest rääkimata. Aga Tädi oli üsna kindel, et kui ka oleks olnud, poleks laps mulla vastu mingit huvi tundnud. Ta juba kord oli selline.

Proua Vaike

Kui Pererahvas oli pikemalt ära, saabus Vanasugulane. Vanasugulase nimi oli proua Vaike, aga Pererahvas teda nii ei kutsunud. Hüüdsid ikka Vanasugulaseks, prouaks või Vaikeks mitte kunagi.

„Mare Antonovna!” hõikas Vanasugulane kõva ja selge häälega juba ukse vahelt. Enne seda oli ta tükk aega trepikojas puhkinud, sahanud ja ukse taga kobistanud.

Vanasugulane oli kogukas ja aeglase loomuga. Kui Pererahvas tuli trepist üles *sah-sah-sah, tip-tip-tip*, siis Vanasugulase saabumist saatsid trepil tugevad harvad tümpsatused. Vahel tümpsatused katkesid, Vanasugulane jäi seisma ja tegi *puh-puh*, et siis jälle paari-kolme tümpsatusena ülespoole liikuda. „Mare Antonovna! Kiiss-kiiss-kiiss!” hõikas Vanasugulane, kummardus ja tõmbas paar-kolm korda käega üle talle vastu sibanud Tädi turja.

„Sina, Mare Antonovna, oled ikka minu sõber,” ütles Vanasugulane, küsis: „Kus Motja on?” ja hakkas käekotist prille otsima. Sellele kulus tal harilikult tükk aega. Mõnikord olid prillid koju jäänud. Selle peale läks Vanasugulane tavaliselt väga ähmi täis. Mõnikord läks ta isegi koju tagasi. Siis kulus tükk aega, enne kui teda oli trepil jälle puhh-puhhitamas kuulda.

Selleks ajaks, kui Vanasugulane oli prillid üles leidnud, või ei olnud ta neid siis üleüldse leidnud, oli Motja oma pelgliku ja rahuarmastava iseloomu tõttu juba ammu läinud. Seda tegi ta alati, kui tulijaks oli keegi teine peale Pererahva. Kuuldes Vanasugulast trepil puhkimas, kikitask Motja kõrvu ja kadus tumesinise diivani taha.

Et see komme ei kadunud tal ka edaspidi, pani Pererahvas talle diivani taha asemeks suure pehme padja. „Kui ta seal nagunii istub, siis olgu tal vähemalt mugav,” ütles Pererahvas. Motja arvates oli see mõistlik tegu, niivõrd kui inimeste tegusid sai üldse mõistlikuks pidada.

Järgneb

RISTSÓNA

	hema-	alguse ja lõpu aeg	putukas	sisisev	vanakreeka	väeüksus	jõgi	eastaim	karus-
	toom	voitü-	uraan	hääli või	vegetatsioo-	väline	l. Asimovi	midagi,	loom
		allikas		helli	niiuma-	äärmine	umarmaa	kedagi	aktiis-
				automark	malend	(ingl)		usaldama	seltis
V müstik, isehakanud									
Jeesus Siberis									
kaitse on siis? amper									
rahvavaheliseid põhinev vabavormiline helitöö									
ehk alkoh. jook mazoor									
pealinn Euroopas									
noot									
telesaade kuulaline (vn) toimik									
juustu-juuretis end eesti naisnäitleja									
sisse-pääsüd euroopium									
T. isik									
merre ulatuv tamm kallis									

Karin Teder

SUDOKU

Raskusaste: lihtne

2	3				9	5
1		2	7			4
	1	5	4	2		
	5		7		3	
	9	3	8	5		
8		1	9			3
4	6			1		2

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

Läänemaa kriisiabikeskuse nõustamiskabineti Kastani 7, 90508 Haapsalu.
Info ja eelregistreerimine www.hot.ee/kriisiabikeskus

Esmatasandi nõustamine on tasuta.
 Peale vastuvõetuaega registreerimine: jätke oma telefoninumber automaatvastajale 475 7555, teiega võetakse ühendust.
 Kui soovid toetada kriisiabi tööd – MTÜ Läänemaa Kriisiabikeskuse a/k nr 10220009489010 AS SEB PANK.

Eelmise sudoku lahendus

5	9	7	6	1	4	3	2	8
8	6	2	7	9	3	5	4	1
4	1	3	5	8	2	9	7	6
9	5	1	8	6	7	2	3	4
7	4	6	2	3	5	1	8	9
3	2	8	1	4	9	6	5	7
2	8	9	3	7	6	4	1	5
6	7	5	4	2	1	8	9	3
1	3	4	9	5	8	7	6	2

REKLAAM

Fitclub'i lepingulisele kliendile JÕUSAAL 2 €.

BODYPUMP annab parimad tulemused lühima ajaga.

FITstep on intensiivsema kalorikuluga step-aeroobika.

BODYBALANCE on mõnus kombinatsioon jooga, tai chi ja pilatase tehnikatest.

FITAeroobika on mõnus ja täpselt paraja koormusega intervalne aeroobikatund.

RINGTRENING on kui jõusaal motiveeriva treeneriga.

PARTYBÖÖM on parim tantsutrenn.

Spinn on siserattatreening suure energiakulu ja ohtrate hõõrtega.

VÕIMLEMINE on nii noorele kui vanale, mehele kui naisele vältimaks lihasjäikust ning liigesvalusid.

Lihula mnt 10, Haapsalu Spordikeskus | tel 5666 6877 | www.fitclub.ee

Fitclub'i hinnad sisaldavad VEEKESKUSE priipääset.

Lääne Elu ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse aadress: Posti 30, 90504 Haapsalu. Toimetused ja reklaam 473 7111, faks 473 7040, e-post info@le.ee Kodulehekülg: www.le.ee

Peatoimetaja Tarmo Õuema
Toimetaja Lehte Ilves, Kaie Ilves, Kaire Reiljan, Madiken Kütt
Online-toimetaja Riina Tobias
Reklaam reklaam@le.ee
Küljendaja Lauri Oja
Korrektor Heli Tammik
Fotograaf Arvo Tarmula
Kuulutuste vastuvõtjad Kaja Klettenberg, Helen Viispart
Raamatupidaja Vilma Hõövel

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504 Haapsalu. Tel 473 7222.
Vastutav väljaandja Katrin Pärnpuu

Trükitud Printallis

Pangakontod Swedbank 221015678031, SEB 10602002515004

Toimetusel on õigus kirju ja kaastõid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastõid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

Ülekaalusel mehel kästi osta lennukisse kaks istekohta – ta sai ühe 17. ja teise 19. ritta

Keskealisel inglasel kästi lennukisse osta kaks kohta, kuna ta on ülekaaluline, kaaludes 223 kilo.

43aastasele Les Price'ile müüdi kaks istekohta, kuid üks rea ühes ja teine teises otssas, edastas Daily Mail.

Lennufirmade reeglites seisab, et kõik isikud, kelle kehakaal on üle 125 kilo, peavad ostma kaks istekohta.

Suurbritanniast Iirimaaale lennata tahtnud mees ei vandanud kohe talle müüdud kohti ja sai lennukile jõudes üllatuse osaliseks. Õnneks lahendasid stjuardessid olukorra.

Tagasiteel oli ta silmitsi uue farsiga, siis oli üks koht 17. ja teine 19. reas. Price' oli edasi-tagasi lennupiletid ostnud internetist. Mehe sõnul ei saa lennufirmade töötajad raskema kehakaaluga reisijaist aru.

„Pidin lennujaamas selgitama piletikontrollile, miks mul on kaks piletit. Kui ma lõpuks lennukisse sain, siis oli üks koht akna all ja teine vahekäigu juures. Tegemist oli kolmekohalise reaga,” sõnas britt. Ta jätkas, et tagasiteel Iirimaalet koju oli ta üks koht 17. reas ja teine koht kaks rida edasi.

Lõuna-Walesis Newportis elav mees lisas, et lennupiletitega juhtunu on vaid üks intsidendist mitmest, millega tal ülekaalulisena on tulnud kokku puutuda.

„Alates kümnendast eluaastast on mu kehakaal pidevalt tõusnud. Kuid tegelikult olen inimene nagu igaüks. Mul on oma mured ja rõõmud, ma mängin ragbit. Ma töötan 70–80 tundi nädalas. Ma ei ole vedeleja, sellegi poolest on kehakaal on suur,” sõnas mees.

Kui Price'i naine Zeruah 2009. aastal vähki suri, hakkas mees lohutuseks rohkem sööma. Price' lisas, et ta on püüdnud tervislikumalt toituda ja käinud ka kehakaalu vähendamise kliinikus.

elu24.ee

KUHU MINNA?

MEELELAHUTUS

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11): E-P 12-24. R, 18. okt kl 20 tantsuõhtu, Rain Poolen. Esineb tantsutrupp Celavy sõu-programmiga „Leegitsev õõ“. Solist Marge Lumisalu. L, 19. okt kl 20 tantsuõhtu, ans Principal. **Jõulupidude broneerimine.** Pakume võimalust tähistada perekondlike sündmusi. *Catering*-teenus. Info tel 506 8652 või bluholm@bluholm.ee

Fra Mare a la carte restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P-N 12-23 ja R, L 12-24. Kolmapäeviti kl 20.30-23 mängib tantsumuusikat Rain Poolen. Laupäeval kl 20.30-24 mängib tantsumuusikat ans Coco. Info tel 472 4605, 503 7289, www.framare.ee

TERVIS JA SPORT

Spaahotelli Laine vee- ja saunakeskus avatud iga päev 6-8 ja 13-22 (leilisaun, aroomi-aurusaun, infrapunasaun, mullivann, bassein, merevaatega puhketuba). Uus! Treeningusaal (jooksurada, *cross-trainer*, *veloergomeeter*, *sõudeergomeeter*) avatud iga päev 6-22. Täpsem info www.laine.ee või tel 472 4414.

Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13-22. Avatud kaks Soome sauna, aurusaun, saunarium, infrapuna- ja soolasaun. Iga päev kl 19 vesiaeroobika (kuulub Day Spa piletihinna sisse). Tel 472 4612, www.framare.ee

MUUSEUMID

A. Laikmaa majamuuseum: T-L 11-16. Kunstnik Ülle Meistri tööde näitus.

Haapsalu piiskopilinnus: konvendihooned-muuseum ja toomkirik avatud ettetellimisel. Vt ka www.haapsalulinnus.ee

Hanila muuseum: Ette tellimisel tel 5621 9673.

Koela talumuuseum: Ette tellimisel tel 5661 3584, 5393 2922.

Haapsalu Raekoda (Kooli 2): K-P 11-16. „Elu võimalikkusest Läänemaal“, „Haapsalu merede ja tuulte vahel“, „Virtsu läbi aegade“, „SUUR on suur“.

Rannarootsi muuseum: T-L 11-16. aiboland.ee

Raudteemuuseum (Raudtee 2): Näitused avatud K-P 11-16. Tere tulemast vaksalisse! Tel 473 4574, www.jaam.ee

NÄITUSED

Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5): Remondi töttu suletud.

Kullamaa kultuurimaja galerii: Eesti Rahvusraamatukogu näitus „Kalevipoeg“. Üks Eesti ennemuistne jutt.

Haapsalu linnagalerii (Posti 3): K-P 12-18. Eesti Keraamikute Liidu näitus „Muda ja instinkt“.

Keskraamatukogu (Posti 3): „Villane Eesti“, „Keraamika taeva ja mere vahel“, „Meie aegumatu R. Valgre nagu muinaslugu muusikas“.

Kuke galerii (Karja 6): Haapsalu Viigi kooli õpilastööd „Sirmid“.

Lasteraamatukogu (Wiedemanni 11): „Mis kell on?“, „Nostalgiline mood“ – valik moeajakirju 50.-60. aastast.

Miku ja Miia Maiustused (Karja 13): E-R 10-18, L 10-15. „Tüdrukute nimed šokolaadil“. Šokolaadipabereid Ulvi Põhako kogust.

Haapsalu kunstiklubi galerii (Ehte 4, Haapsalu): Aide Leit-Lepmets, Olga Otsma, Kätlin Sandvik-Soon, Valve Fihlman.

KINO HAAPSALUS

Haapsalu kultuurikeskuses 20., 21. ja 22. okt kell 19 muusikaline film „Metallica läbi aegade“, pilet 3 eurot.

TEATER LIHULAS

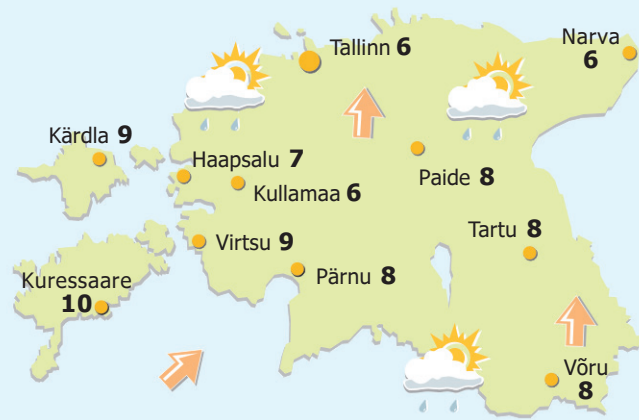
Lihula kultuurimajas 28. okt kl 11 Endla Teatri lastelavastus „Kolm pörsakest ja hea hunt“, pilet 4 eurot.

Kell 19 Endla Teatri lavastus „Testosteron“, pilet 10 eurot, õpilasel ja pensionäril 8 eurot.

RAAMATUKOGU

Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt ja kojulaenutuse osakond (Posti 3) ja lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud E-R 10-18, L 10-15. Raamatulaenu-tuspunkt sotsiaalajas (Kastani 7) on avatud T 14-17, R 11-14. Vaata ka www.lib.haapsalu.ee

ILMAENNUSTUS

Täna Läänemaal

Pilvisus tiheneb ja on oodata vihmasadu. Puhub lõuna- ja edelatuul 5-10, õhtul rannikul puhanguti 13 m/s. Öhu-temperatuur on 6 kuni 9 kraadi.

ILM LÄÄNEMAAL

Reede Öö Päev
6°...8°
edela- ja loodetuul
5-15 (20) m/s

Laupäev 0°...7°
loode- ja läänetuul
5-12 (17) m/s

Pühapäev 0°...7°
mutlik tuul
2-7 m/s

Esmaspäev -4°...+4°
idakaare tuul
3-8 m/s

EMHI

TEATED

Lugupeetud TÜ Haapsalu Perearsti patsiendid!

Kolimise töttu oleme suletud reedel, 18. oktoobril.

Alates 21. oktoobrist töötame Läänemaa Haigla ruumides Vaba tn 6.

Info ja ette registreerimine telefonil 472 2240.

Palume ebameeldivuste pärast vabandust!

Helle Saarsoo, Sirje Jupits

Lihula Rahvaulikooli kursused

• Inglise keele kõrgem keskase B1-B2, esmaspäeviti kell 17.30

• Soome keel algajatele A1, kolmapäeviti kell 17.30, alustame 6. novembril.

• Lillkirjaga toodete arendamine, teisipäeviti kell 17.30, alustame 22. oktoobril.

Kursused on tasuta.

Käsitöökojad 26. oktoobril

kell 12-15: • Lihula lilltikandi õpituba; • Tuniisitehnika äärepitsi heegeldamise õpituba; • Arhailise tikandiga helkurite valmistamise õpituba.

Osalemine tasuta.

Täpsem info

www.rahvaulikool.ee.

Registreerimine tel 5342 6704

või aadressil

rahvaulikool@gmail.com.

Lihula rahvaulikool

KASTANI LEMMIK METSA
Iga päev 8-22 Iga päev 9-19 Iga päev 8-22

Kastani sünnipäev!
LOOSIMINE!

Päevapraad (Kastanis) 2.40 E-R 11-14

Seapraetükk (2-3 kg) 1 kg 3.29 Eesti liha!

Kohupiimakreem (kakao, vanilje), **Emma** 150 g, kg=3.27 0.49
tavahind 0.69

Vanilje kohupiimapasta, Tere 300 g, kg=2.17 0.65 tavahind 0.99

Kohuke (karamelli, banaani), **Tere** 5*43 g, kg=5.82 1.25 tavahind 1.79

Rakvere lastevorst 1 kg 2.99 tavahind 4.49

Rakvere viiner 1 kg 3.49 tavahind 4.69

Valla pelmeenid 1 kg 1.59 tavahind 2.69

Peedi-küüslaugusalat, Kastani 1 kg 1.99 tavahind 2.90

Vaniljesaiake, Kastani 1 kg 3.49 tavahind 5.90

Rosinakeeks, Kastani 250 g, kg=4.76 1.19 tavahind 1.69 9

Maasika-kohupiimakook, Pere 880 g, kg=4.53 3.99 tavahind 7.50

Päevalilleõli, Venemaa 5 l, l=1.58 7.90 tavahind 10.90

Kohv Luxus 500 g, kg=5.98 2.99

Siirup „Päikesemari“ 1 l 1.99 tavahind 2.99

Kastani sai, viil 250 g, kg=0.76 0.19 tavahind 0.35

Lai valik
prilliraame

-30%

Nova 3D progresseeruvad prilliklaasid, kontoritöö ning Clear Lens ühevaatelised prilliklaasid -30%.

Nägemise kontroll ja prillide valmistamine on ostjale tasuta!

Pakkumine kehtib 01.10.-31.12.2013 Swedbanki Seniorkaardiga makstes.

Karja 7, Haapsalu, tel. 47 34 737
Avatud: E-R 10-18, L 10-16, P suletud
www.normanoptika.ee

norman
optika

Koostöös:
Swedbank

HEA METSAOMANIK!

OSTAME:

OSTAME KUUSE PALKI
PÄRNU SADAMAS
KUNDA SADAMAS
Diameeter alates 12+

Lauri Uibopuu,
tel 503 2050
lauri@artiston.ee

ARTISTON

ÄRA
HELKURIT
UNUSTAI!

Hea Lääne Elu tellija!

Pikenda oma lehetellimus juba varakult.

Tellida saad toimetusest, tel 4737222, www.le.ee